

Obhájce v trestním řízení

Obhajoba v opravných řízeních
Ústavně-právní aspekty obhajoby

Opravné prostředky

- Řádné vs. mimořádné
- Revizní princip vs. princip vázaného přezkumu
- Apelační vs. kasační princip
- Zákaz *reformationis in peius*
- *Beneficium coactionis*
- Suspenzivní účinek
- Devolutivní účinek

„Základní zásady“ psaní opravných prostředků

- 1. Ke klientům buďte upřímní a střídmi v odhadech šancí.
- 2. Lze-li se podání zbavit na nedodržení procesních náležitostí, spolehněte se, že se to stane.
- 3. Píšete pro oči někoho, kdo:
 - se s případem setkává poprvé;
 - spíše předpokládá, že napadené rozhodnutí bude v pořádku, než že je vadné;
 - „honí čárky“, proto si dělá silný názor na první přečtení.
- 4. Nikoho nezajímají:
 - subjektivní dojmy;
 - fakta, která nebyla prokázána;
 - Vaše obecné zkušenosti s praxí OČTŘ;
 - emotivní výlevy.
- 5. Jestli jste Vy našil během dvou minut judikát, který Vaši argumentaci vyvrací, najde ho za dvě minuty i ten, kdo rozhoduje.
- 6. Nemáte-li od případu odstup, předejte to někomu, kdo jej má.

„Základní zásady“ psaní opravných prostředků

- 6. Máte-li co říct, řekněte to:
 - (na)jednou;
 - srozumitelně;
 - jednoznačně.
- 7. Čím silnější argument, tím jasnější je na první pohled.
- 8. Neplatí, že čím delší text opravného prostředku, tím lepší práci jste odvedli.
- 9. Stojí-li obžaloba pevně na obou nohou, okopáváním kotníků ji nesložíte.
- 10. Ten, kdo bude rozhodovat, si přečte spis. Ignorování nepříjemných skutečností, překrucování či vytrhávání z kontextu nepomůže.
- 11. Při práci s judikaturou zvažujte i skutkové rozdíly a případně zdůvodněte, proč mají/nemají hrát ve Vaší věci roli.

Typologie „špatných pisatelů“ opravných prostředků

- Perpetuus Kolovrátek
 - opakování obhajoby bez přizpůsobení druhu opravného prostředku
- Chaotýna Těková
 - přeskokování od jednoho argumentu k druhému, nepřehlednost, nesrozumitelnost
- dr. Joseph Goebbels
 - řídí se pravidlem, že opakovaná lež se stává pravdou
- Afektuše Nemilosrdná
 - „tohle si nedovolili ani komunističtí prokurátoři!!“
- Bláboleslav Dojmíček
 - absence právní argumentace
- Grafomila Rozcajdaná
 - rozbředlost, vrácení se k již učiněným pointám jinými slovy
- prof. Chytroslav Všeználek
 - poukazování na judikaturu ESLP, SD EU mezinárodní soft law, atd., které na věc vůbec nedopadají, rozvíjení filosofických traktátů, které se týkají zcela obecných otázek bez bezprostřední souvislosti s projednávanou věcí

Stížnost

- policejní orgán vždy, jinde jen kde to zákon připouští
- ze zákona nemá odkladný účinek
- do tří dnů od **oznámení**
 - vyhlášení za přítomnosti **nebo**
 - doručení opisu
- autoremedura
- v zásadě revizní princip (srov. § 147 odst. 2 TŘ)
- zvláštní funkční příslušnost **dle § 146a TŘ**
- ⁶ – zákaz *reformationis in peius* i *beneficium cohesionis*

I. ÚS 1692/18

Je-li podána blanketní stížnost, v níž si stěžovatel (obhájce) vyhradil lhůtu pro její odůvodnění, lze na orgán rozhodující o stížnosti klást požadavek, aby buďto upozornil stěžovatele (obhájce) na nepřiměřenost jím navržené lhůty a stanovil mu namísto toho lhůtu přiměřenou, nebo aby vyčkal doplnění stížnosti. Pouze výjimečně, kdy aktuální procesní situace jiný postup neumožňuje, může orgán o stížnosti rozhodnout bez dalšího.

Odvolání

- každý **prvostupňový** odsuzující rozsudek
- vždy odkladný účinek
- do osmi dnů od doručení opisu rozsudku
- obhajoba jedině ve prospěch (zákaz *reformationis in peius*)
 - podá-li státní zástupce v neprospěch -> omezení výroku dle § 259 odst. TŘ
- jakékoliv vady (nápověda v § 258 TŘ)
- zásada vázaného přezkumu jako pravidlo
 - souvislost výroků + beneficium cohesionis

Krajský soud v Brně ve svém usnesení opomenul uvést, jak rozhodl o odvolání; výrok odvolacího soudu se zúžil na nápravu nesprávnosti výroku o náhradě škody, **není však patrné, jak rozhodl o odvolání proti výrokům o vině a o trestu.** Toto pochybení bohužel přehlédli i Nejvyšší soud. Z rozhodnutí krajského soudu nelze rovněž zjistit, zda nalézací soud odstranil vady, pro které odvolací soud již dříve věc vrátil k novému projednání a vyřízení. Podle čl. 90 Ústavy České republiky jsou soudy povinny především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům; jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy (obdobně i čl. 40 odst. 1 Listiny). **Pravomoc soudu rozhodnout je nezadatelná a v rámci přezkumu se jí nemůže soud zprostit,** obrátil-li se na něj v souladu s čl. 36 odst. 1 Listiny účastník, který se domáhá svých práv stanoveným postupem. **IV. ÚS 597/17**

Výrok o vině není možno v řízení u odvolacího soudu podle § 254 odst. 2 trestního řádu přezkoumat a změnit, nebyl-li napaden odvoláním přímo, popř. nepřímo, tj. vytknutím vad majících v tomto výroku svůj původ. Odvolání požadující pouze zpřísnění uloženého trestu, protože zjištěné přitěžující a polehčující okolnosti nebyly náležitě zváženy, nelze považovat za vytknutí vady mající původ ve výroku o vině. Zpřísnění výroku o vině na základě takového odvolání je postupem odporujícím čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. **III. ÚS 2337/16**

Odpor proti trestnímu příkazu

- každý trestní příkaz
- vždy automatický účinek
- do osmi dnů od doručení trestního příkazu
- netřeba odůvodňovat
- zákaz *reformationis in peius* zásadně neplatí

I. Orgány činné v trestním řízení jednají (formou tzv. jiného zásahu) v rozporu s čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 38 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, **spojí-li právní účinky s trestním příkazem, který bylo třeba za podmínek zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, přeložit do cizího jazyka, aniž byl úřední překlad tohoto trestního příkazu obviněnému doručen.**

II. Stejně tak je neústavním zásahem orgánů činných v trestním řízení, **spojí-li právní účinky doručení takového trestního příkazu se vzdáním se práva podat odpor osobou, proti které byl vydán, když ta předtím v průběhu trestního řízení prohlásila, že neovládá český jazyk, a nebyla vzhledem ke své specificky zranitelné pozici dostatečně poučena o významu vzdání se tohoto práva, popř. jí toto poučení nebo obsah trestního příkazu nebyly náležitě přetlumočeny.**

¹²
ÚS-st. 49/18

PI.
LAW

Není vyloučeno, **aby obecný soud dospěl po provedeném hlavním líčení k závěru, že mírnější trest uložený trestním příkazem nelze považovat za přiměřený**, vystihující účel trestu dle § 23 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, resp. odpovídající kritériím dle § 31 trestního zákona [srov. § 39 nového trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník)], **a to i za situace, že v hlavním líčení žádné nové okolnosti relevantní z hlediska ukládání trestu najevo nevyšly**. Obecný soud však musí v rozsudku výslovně uvést a náležitě odůvodnit všechna kritéria, která ho vedla k uložení nově vyměřeného trestu. Obviněný, který je takto s úvahami soudu transparentně seznámen, má plně zachovánu možnost napadnout vyměřený trest a domáhat se jeho přezkumu v druhé instanci. **III. ÚS 39/09**

Podle § 314g odst. 2 tr. ř. platí, že byl-li proti trestnímu příkazu řádně a včas podán odpor, trestní příkaz se tím ruší a samosoudce nařídí ve věci hlavní líčení, přičemž při projednání věci v hlavním líčení není samosoudce vázán právní kvalifikací ani druhem a výměrou trestu obsaženými v trestním příkazu.

Zásada zákazu *reformationis in peius* se sice zde obecně neuplatní, ovšem ani uložení přísnějšího trestu nemůže být založeno na libovůli soudu, ale musí odpovídat zjištěným skutečnostem. Uložení přísnějšího trestu musí mít podklad ve zjištěném skutkovém stavu a musí být soudem dostatečně odůvodněno (§ 125 odst. 1 tr. ř.). **Rt 46/2017**

Navrácení lhůty (§ 61 TŘ)

- „důležitý důvod“
 - zejména zdravotní stav
- do tří dnů od odpadnutí překážky
- nutno současně požádat o navrácení a současně zaslat opožděný opravný prostředek
- brání vykonatelnosti rozsudku i usnesení, byla-li podána žádost (§ 139 odst. 3 TŘ a § 140 odst. 4 TŘ)
- nelze použít u dovolání (§ 265e odst. 4 TŘ)

Pl. ÚS 32/16

Zmeškal-li poškozený či jeho zmocněnec lhůtu k podání opravného prostředku, jímž poškozený uplatňuje právo, které nelze uplatnit jinak než v trestním řízení, má právo na navrácení lhůty analogicky dle § 61 odst. 1 trestního řádu za stejných podmínek jako obviněný a jeho obhájce.

Podá-li oprávněná osoba blanketní stížnost, v níž se zaváže k jejímu odůvodnění v konkrétně stanovené lhůtě přiměřené okolnostem, a příslušný orgán činný v trestním řízení bez předchozího upozornění rozhodne o stížnosti dříve, než tato lhůta uplyne, aniž by k tomu byl nucen aktuálním procesním vývojem, není oprávněné osobě upřeno právo domáhat se nápravy a ochrany svého legitimního očekávání předepsanými zákonnými postupy a po jejich vyčerpání eventuálně podáním ústavní stížnosti.

Žádost stěžovatele o navrácení lhůty k podání odporu proti trestnímu příkazu je třeba **posoudit podle § 61 odst. 3 tr. řádu**, podle něhož se ustanovení odstavců 1 a 2 (upravující postup, kdy obviněný zmešká z důležitých důvodů lhůtu k podání opravného prostředku), **užije přiměřeně i na situaci, kdy se posléze ukáže, že lhůta k podání opravného prostředku, který byl zamítnut jako opožděný, zmeškána nebyla**. Zamítl-li městský soud odpor podaný prostřednictvím datové schránky jako opožděný a stejný odpor podaný včas k poštovní přepravě nepovažoval za opravný prostředek, neboť v něm chyběl podpis stěžovatele, přičemž absence podpisu mohla být napravena výzvou podle § 59 odst. 3 tr. řádu, zatížil své rozhodnutí protiústavní vadou.

Městskému soudu totiž **nemohla vzniknout žádná rozumná pochybnost o tom, že odpor proti trestnímu příkazu podal skutečně stěžovatel**, neboť okolnost, že ho opomněl podepsat, lze sice považovat za formální nedostatek, ten ale nicméně v daných souvislostech neopravňoval k jednoznačnému závěru, že z opravného prostředku nebylo zřejmé, kdo ho učinil, a že absence takové náležitosti vylučuje, aby se na podání hledělo jako na opravný prostředek. Takový názor je zatížen přílišným formalismem. Postup městského soudu, vedoucí k vydání napadeného rozhodnutí, tak vykazuje prvky libovůle, vedoucí k porušení práva na přístup k soudu, které je nedílnou součástí práva na soudní a jinou právní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. **II. ÚS 2791/17**

Dovolání

- pravomocné rozhodnutí ve věci samé učiněné ve druhém stupni
 - seznam v § 265a odst. 2
- bez odkladného účinku, výjimečně může sám NS odložit vykonatelnost
 - buď na základě návrhu předsedy senátu prvoinstančního soudu (§ 265h odst. 3 TŘ), nebo sám od sebe (§ 265o odst. 1 TŘ)
- do dvou měsíců od doručení rozhodnutí
- obhajoba jedině ve prospěch (zákaz *reformationis in peius*)
- nejtěžší procesní vady a vady hmotněprávní
 - + vady představující porušení základních lidských práv a svobod, zejména tzv. extrémní nesoulad mezi dokazováním a skutkovými závěry
- zásada vázaného přezkumu

Skutkové vady jako důvod dovolání

*K porušení ústavním pořádkem zaručeného práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) dochází rovněž tehdy, jestliže orgány veřejné moci nesprávně aplikují právní normy a **právní závěry v jejich rozhodnutích se dostávají do extrémního nesouladu s přijatými skutkovými zjištěními.** I. ÚS 1501/16*

*Povinností Nejvyššího soudu je vykládat podmínky připuštění dovolání podle § 265b tr. řádu tak, aby byla naplněna Ústavou stanovená povinnost soudů poskytovat jednotlivci ochranu jeho základních práv (čl. 4 Ústavy), nikoliv, jak tomu bylo v posuzovaném případě, jednotlivé námitky stěžovatele uvedené v dovolání, který jím sledoval ochranu svých subjektivních práv, formalisticky subsumovat pod rozsah označeného dovolacího důvodu a následně jej na daný **případ mechanicky aplikovat.** II. ÚS 855/08*

Námítky **extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními** z nich učiněnými jsou námitkami, které **se dotýkají porušení základních práv obviněného** jakožto jednotlivce ve smyslu čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a práva na spravedlivý proces v souladu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Uvedená základní práva však **chrání obviněného, jakožto „slabší“ procesní stranu**, a nejvyšší státní zástupce se jich proto nemůže na úkor této „slabší“ procesní strany dovolávat, neboť pravidla plynoucí z práva obviněného na obhajobu byla stanovena na jeho ochranu. Nejvyšší státní zástupce proto může námitku extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními z nich učiněnými v dovolání uplatnit pouze ve prospěch obviněného, ale nikoli v jeho neprospěch. V případě, kdy Nejvyšší soud porušení těchto základních práv obviněného na základě namítnutého extrémního rozporu shledá, má zásah Nejvyššího soudu v rámci dovolacího řízení podklad v čl. 4 a 90 Ústavy. **(Rt 31/2019)**

Dovolací soud může přistoupit k zásahu do skutkových zjištění soudů nižších stupňů v případě zjištění, že **nesprávné provedení důkazního řízení bylo v rozporu se zásadami spravedlivého procesu. Právo na spravedlivé trestní řízení nicméně nesvědčí státnímu zástupci**, který podal dovolání v neprospěch obviněného.

²⁰
I. ÚS 2832/18

**M U N I
L A W**

Nepřiměřenost trestu jako dovolací důvod

*Uplatnění diskrece při ukládání trestu, děje-li se v zákonných mezích, nelze považovat za nesprávné hmotněprávní posouzení. **Nepřiměřenost trestu tak zásadně nemůže naplňovat dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu. Ten by námitkami brojícími proti trestu mohl být naplněn jen tehdy, bylo-li by rozhodnutí o trestu nepřezkoumatelné v důsledku absence odůvodnění, nacházelo-li by se mimo zákonná kritéria pro volbu druhu a stanovení konkrétní výměry trestu, či bylo-li by založeno na skutkovém stavu stíženém stejnou vadou, která by zakládala dovolací důvod, jednalo-li by se o otázku viny. II. ÚS 492/17***

Obnova řízení

- pravomocné rozhodnutí, jímž se řízení končí
- ve prospěch obviněného možnost odkladu či přerušení trestu (§ 282 odst. 3 TŘ)
- ve prospěch odsouzeného **bez lhůty**
- jen skutečnosti odůvodňující jiné rozhodnutí o vině či o adhezním nároku, zřejmý nepoměr trestu či trestný čin OČTŘ
- či jen skutečnosti, které by odůvodňovaly jiné procesní rozhodnutí (pokračování v TS atd.)

Zamítne-li soud **v neveřejném zasedání** jako nedůvodnou stížnost [§ 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu] proti rozhodnutí, kterým se zamítá návrh na povolení obnovy řízení [§ 283 písm. d) trestního řádu] **v situaci, kdy již sám dokazování neopakuje**, popř. nedoplňuje, nejde o porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. **Pl. ÚS-st. 47/18**

Neprovádí-li soud při rozhodování o stížnosti proti usnesení o zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení dokazování, může rozhodnout v neveřejném zasedání. V nyní projednávané věci je však třeba vycházet z toho, že **vědecký poznatek zásadně se týkající věrohodnosti důkazního prostředku**, který byl použit v meritorním řízení o vině a trestu, **je novou skutečností ve smyslu § 278 odst. 1 trestního řádu, kterou je třeba dokazovat v obnovovacím řízení** jako podmínku pro konání obnoveného řízení, a proto se na ni vztahují základní procesní práva stěžovatelů, zejména právo vyjádřit se ke všem provedeným důkazům ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny, jakož i zásada kontradiktornosti řízení. **Pokud tak soud provádí, respektive doplňuje dokazování nosičem, který obsahuje vědecký poznatek, který není veřejný, a proto není stranám znám, musí dokazování provádět ve veřejném zasedání tak, aby byla zaručena všechna ústavně zaručená procesní práva stran.** **II. ÚS 2587/18**

Stížnost pro porušení zákona

- mimo dispoici odsouzeného (obviněného)
- možnost odkladu či přerušení výkonu trestu NS
 - na návrh ministra či i sám od sebe
- pouze vady právní a procesní
- možnost toliko podat podnět ministerstvu spravedlnosti
- ve prospěch obviněného vytváří zákaz *reformationis in peius*

„Quasioprávní“ prostředky

- námitky proti zadání znaleckého posudku či proti osobě znalce (§ 105 odst. 3 TŘ)
- podnět k výkonu dozoru (§ 157a TŘ)
- námitky proti způsobu provádění úkonu (§ 165 odst. 2 TŘ, § 180 odst. 4 TŘ)
- podnět k výkonu dohledu („vnitřní“ dle § 12e ZSZ, vnější dle § 12d ZSZ)

Ústavní stížnost

- prostředek *sui generis*
 - není to opravný prostředek v trestním řízení, ale zvláštní postup dle ZÚS
- lhůta dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním prostředku k ochraně práv, který právní řád přiznává
 - včetně toho, který závisí na uvážení soudu
 - nepatří sem obnova řízení a stížnost pro porušení zákona
 - jde-li o jiný zásah, do dvou měsíců od okamžiku, kdy se stěžovatel dozvěděl, nejdéle do jednoho roku
- ústavní stížnost musí být zpracována advokátem
- nutno přiložit kopii posledního rozhodnutí o procesním prostředku
- nemá odkladný účinek
 - možnost žádat odklad vykonatelnosti (rozhodnutí) či předběžné opatření (jiný zásah)

Subsidiarita ústavní stížnosti

- formální rozměr – podmínky přípustnosti ústavní stížnosti
 - ÚS zásadně přezkoumává až konečná rozhodnutí
 - výjimečně možnost zasáhnout i do procesních rozhodnutí, jestliže vzniká závažná újma, která později není odstranitelná vůbec či jen s velkými obtížemi (např. III. ÚS 3221/09)
- Pl. ÚS-st. 38/14 – povinnost vyčerpat dovolání před podáním ústavní stížnosti
- materiální rozměr – povinnost poskytnout orgánům veřejné moci příležitost k ochraně lidských práv
 - povinnost předložit veškeré námítky, které jednotlivec předkládá v ústavní stížnosti, již předtím v rámci opravných prostředků v řízení před orgány veřejné moci (např. III. ÚS 2111/07)

Typické argumentační linie

- extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními
- nesprávný výklad podústavního práva
- nedodržení zásady presumpce nevinny a z ní vyplývajícího principu *in dubio pro reo*
- nedostatečné odůvodnění napadených rozhodnutí
- nevypořádání se se všemi námitkami obhajoby

- všechny tyto linie mají společné, že jsou v drtivé většině případů neúspěšné

Extrémní rozpor

- „prostý“ rozpor nevadí
- platí zásada volného hodnocení důkazů
- extrémní rozpor:
 - naprostý exces (např. II. ÚS 721/10)
 - skutkové zjištění z důkazu v žádném smyslu nevyplývá (např. IV. ÚS 260/05)
 - hodnocení důkazu nemá jakýkoliv akceptovatelný racionální základ (např. III. ÚS 177/04)
 - neuzavřený řetězec nepřímých důkazů nevylučující, aby čin spáchala i jiná osoba (např. I. ÚS 3094/08)
- opomenutý důkaz
 - soud se s ním nijak nevypořádá
 - zamítne-li jej a zdůvodní-li proč, již nejde o opomenutý důkaz

Nesprávný výklad podústavního práva

- výklad podústavního práva zásadně náleží obecným soudům (např. I. ÚS 1056/07)
- ÚS může proti výkladu zasáhnout v zásadě jen tehdy, jestliže (např. I. ÚS 3523/11):
 - soudy bezdůvodně upřednostnily jeden chráněný účel před druhým;
 - soudy nezvolí v případě několika výkladových alternativ tu ústavně konformní;
 - soudy provedou zcela svévolnou interpretaci

Nedodržení zásady *in dubio pro reo*

- zásada *in dubio pro reo* je zásadou procesní a uplatňuje se pouze ohledně hodnocení skutkového stavu
 - neplatí ohledně právní kvalifikace – tam platí *iura novit curia*
- uplatňuje se až na samotný závěr dokazování
 - nikoliv tedy u každého jednotlivého důkazu zvlášť
 - primární je povinnost pokusit se dokazování doplnit (např. I. ÚS 4457/12)
 - až jsou-li veškeré důkazní možnosti reálně vyčerpány, uplatní se tato zásada (např. III. ÚS 286/98)
- Jednotlivé drobné nesrovnalosti nestačí (např. III. ÚS 224/04)

Nedostatečné odůvodnění a vypořádání se s obhajobou

- každá námitka musí být vypořádána v rozsahu úměrném její relevanci (např. I. ÚS 1895/14)
 - námitka, která si vynucuje odpověď, neboť je pro výsledek řízení zásadní, musí být vždy vypořádána explicitně (srov. ESLP Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2)
- připouští se dokonce i implicitní vypořádání (IV. ÚS 3441/11)
 - v případě opakovaných námitek se soud může omezit na konstatování, že nemá co dodat k tomu, jak námitku vypořádal soud nižšího stupně
- i ESLP připouští, že na námitky zjevně irelevantní či obstrukční se explicitní reakce nevyžaduje (srov. např. ESLP Fomin proti Moldávii)

II. ÚS 2166/14

Ústavní soud je oprávněn přezkoumávat akty orgánů veřejné moci zásadně teprve poté, co se ukáže, že ochrana proti jejich zásahům do sféry ústavně zaručených základních práv a svobod v rámci systému procesních prostředků není možná či dostatečně účinná. Musí respektovat daný systém prostředků ochrany práva, a nemůže proto "předbíhat" s poskytnutím ochrany před ostatními orgány veřejné moci, které jsou k tomu oprávněny.

2. **Ochranou proti zásahu policejního orgánu způsobenému někomu jinému**, než proti komu se vede trestní řízení, a poškozenému (zde: domovní prohlídka provedená u třetí osoby), **je postup podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) trestního řádu**. Rovněž tato osoba může formou podání žádat dozorcího státního zástupce o prošetření, zda policejní orgán řádně postupuje při vyšetřování trestné činnosti. Pod pojem "řádny postup" nespadá pouze řádné objasňování trestné činnosti, ale též další úkony spojené s trestním řízením, dopadající svými důsledky i na "třetí osobu". Pokud proto stěžovatel soudí, že jeho práva nebyla policejními orgány šetřena, může (a před podáním ústavní stížnosti musí) využít postup podle citovaného ustanovení § 174 trestního řádu.

3. Státní zástupce je po obdržení tohoto podání povinen prověřit postup policejního orgánu z hlediska, zda se ve věci nevyskytují závady, a osobu, která žádost o dozor podala, vždy vyrozumět přípisem o výsledku přezkoumání a o tom, jaká opatření byla učiněna k nápravě zjištěných nedostatků. Pokud by osoba dávající podnět dle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) trestního řádu nebyla se způsobem jeho vyřízení (resp. s prováděným dozorem) spokojena, **je oprávněna vyzvat bezprostředně vyšší státní zastupitelství k odstranění závad v postupu státního zástupce a žádat, aby vykonalo dohled nad postupem nejbližší nižšího státního zastupitelství** (§ 12d zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů).

4. Teprve **po vyčerpání těchto prostředků k ochraně svých práv** a za situace, kdy by stěžovatel nadále trval na tom, že orgány veřejné moci zasáhly do jeho ústavně zaručených práv a svobod, **bude možné podat věcně projednatelnou ústavní stížnost**, která by však primárně nebrojila přímo proti tzv. jinému zásahu orgánu veřejné moci, spočívajícímu ve způsobu provedení domovní prohlídky, nýbrž především proti rozhodnutím příslušných státních zástupců.

Děkuji za Vaši pozornost!

JUDr. Jan Provazník, Ph.D.

Katedra trestního práva

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Veveří 70, 611 80 Brno

dv. č. 226

E-mail: jan.provaznik@law.muni.cz